

ENSIMMÄINEN HELLUNTAI

1. Kertomuksen taustatietoja

a) Kertomuksen tapahtumapaikka

Jeesus oli käsenyt apostoleitaan olemaan/odottamaan Jerusalemissa, kunnes heille annettaisiin Pyhä Henki ("Te pysykää tässä kaupungissa, kunnes teidän päällenne puetaan voima korkeudesta." Luuk. 24:49)

b) Ajallinen yhteys muihin kertomuksiin

Tämä tapahtui 10 päivän päästä Jeesuksen taivaaseenastumisesta ja 50 päivää pääsiäisestä.

3.8.2019

c) Kertomuksessa esiintyvät henkilöt

"Kun he olivat tulleet kaupunkiin, he menivät siihen yläsaliin, jossa he oleskelivat: Pietari, Johannes, Jaakob, Andreas, ja Filippos, Tuomas, Bartolomeos, Matteus ja Jaakob Alfeoksen poika, Simon, kiivailija, ja Juuda Jaakobin poika. Nämä kaikki pysyivät yksimielisesti rukouksessa ja anomisessa naisten kanssa ja Marian, Jeesuksen äidin, kanssa ja Jeesuksen veljien kanssa. Apt. 1:13–14 Läsä oli myös Juudas Iskariotin tilalle juuri valittu Mattias. Apt. 1:26

d) Vieraat termit

Pyhä Henki on Jumalan kolmas persoona, tosi Jumala yhdessä Isän ja Pojan kanssa. Katso Kristinopista kysymykset 210 – 218 s. 169 – 176.

Helluntai. Juutalaiset viettivät tuolloin helluntaita juhlanä, joka oli sadonkorjuun (leikkuun) juhla. Silloin väkeä kerääntyi Jerusalemiin. Me vietämme helluntaita Pyhän Hengen vuodatuksen ja Uuden liiton seurakunnan syntyjuhlanä.

2. Itse kertomus Raamatusta rinnakkaispaikkoineen

Pyhä Henki vuodatetaan (Apt. 2:1–13)

Kun helluntaipäivä oli tullut, he olivat kaikki yksimielisesti yhdessä. Silloin tuli yhtäkkiä humaus taivaasta, niin kuin olisi käynyt kova tuulenpuuska, ja se täytti koko talon, jossa he istuivat. He näkivät ikään kuin tulisia kieliä, jotka jakaantuivat ja asettuivat heidän itse kunkin päälle. He tulivat kaikki Pyhällä Hengellä täytetyiksi ja alkoivat puhua muilla kielillä, sen mukaan mitä Henki antoi heille puhuttavaksi.

Jerusalemissa asui juutalaisia, jumalaapelkääviä miehiä, kaikista kansoista, mitä taivaan alla on. Kun tämä ääni kuului, kokoontui paljon kansaa. He olivat ihmeissään, sillä kukin kuuli heidän puhuvan hänen omaa kieltään. He hämmästyivät ja ihmettelivät sanoen: "Katso, eivätkö nämä kaikki, jotka puhuvat, ole galilealaisia? Kuinka me kuulemme kukin sen maan kieltä, jossa olemme syntyneet? Me parttilaiset, meedialaiset, eelamilaiset ja me, jotka asumme Mesopotamiassa, Juudeassa ja Kappadokiassa, Pontossa ja Aasiassa, Frygiassa ja Pamfyliassa, Egyptissä ja me, jotka olemme Libyasta Kyrenen seudulta, ja täällä oleskelevat roomalaiset, juutalaiset ja käännyneiset, kreetalaiset ja arabialaiset, kuulemme heidän puhuvan meidän kielillämme Jumalan suuria tekoja." He olivat kaikki aivan ihmeissään eivätkä tieneet, mitä ajatella, ja sanoivat toinen toiselleen: "Mitä tämä oikein on?" Mutta toiset sanoivat pilkaten: "He ovat täynnä makeaa viiniä."

Pietarin puhe (Apt. 2:14–36)

Pietari astui esiin niiden yhdentoista kanssa, korotti äänensä ja puhui heille: "Miehet, juutalaiset ja kaikki Jerusalemissa asuvat, olkoon tämä teille tietävä, ja ottakaa sanani korviinne. Eivät nämä ole juovuksissa, niin kuin te oletatte, sillä nyt on vasta kolmas tunti päivästä, vaan tämä on se, mikä on sanottu profeetta Joelin kautta:

3.8.2019

'Tapahtuu viimeisinä päivinä, sanoo Jumala, että vuodatan Henkeni kaiken lihan päälle, ja teidän poikanne ja tyttärenne ennustavat, ja nuorukaisenne näkyjä näkevät, ja vanhuksenne unia uneksivat. Myös palvelijoitteni ja palvelijattarieni päälle niinä päivinä vuodatan Henkeni, ja he profetoivat. Annan näkyä ihmeitä ylhäällä taivaalla ja merkkejä alhaalla maan päällä, verta, tulta ja savupatsaita. Aurinko muuttuu pimeydeksi ja kuu vereksi, ennen kuin Herran päivä tulee, se suuri ja julkinen. Tapahtuu, että jokainen, joka huutaa avuksi Herran nimeä, pelastuu.'

Pietari todistaa Kristuksesta

Te Israelin miehet, kuulkaa nämä sanat: Jeesuksen, Nasaretilaisen, sen miehen, josta Jumala todisti teille voimallisilla teoilla, ihmeillä ja merkeillä, joita Jumala hänen kauttaan teki teidän keskellänne, kuten itse tiedätte, hänet, joka teille luovutettiin, Jumalan säätämän päätöksen ja edeltätietämisen mukaan, te laista tietämättömien miesten kätten kautta naulasitte ristiin ja tapoitte. Hänet Jumala herätti ja päästi kuoleman kivuista, koska ei ollutkaan mahdollista, että kuolema olisi voinut pitää hänet. Sillä Daavid sanoo hänestä: 'Näen alati Herran edessäni, sillä hän on oikealla puolellani, etten horjahtaisi. Sen tähden sydämeni iloitsee ja kieleni riemuitsee, ja myös ruumiini on lepäävä toivossa, sillä sinä et hylkää sieluani kuolemaan etkä salli Pyhäsi nähdä katoavaisuutta. Sinä teet minulle tiettäväksi elämän tiet, sinä täytät minut ilolla kasvojesi edessä.'

Miehet, veljet, on lupa sanoa rohkeasti teille kantaisä Daavidista, että hän on sekä kuollut että haudattu, onhan hänen hautansa keskuudessamme vielä tänäkin päivänä. Koska hän nyt oli profeetta ja tiesi, että Jumala oli luvannut hänelle valalla vannonen herättävänsä Kristuksen hänen lanteittensa hedelmästä lihan mukaan istumaan hänen valtaistuimelleen, hän edeltä nähden puhui Kristuksen ylösnousemuksesta, sanoen, ettei hänen sieluun jätetä kuoleman valtaan eikä hänen ruumiinsa näe katoavaisuutta. Tämän Jeesuksen Jumala on nostanut kuolleista, minkä todistajia me kaikki olemme. Koska hän siis on Jumalan oikean käden voimalla korotettu ja on saanut Pyhän Hengen lupauksen Isältä, hän on vuodattanut sen, minkä te nyt näette ja kuulette. Sillä ei Daavid ole astunut ylös taivasiin, vaan hän sanoo itse: 'Herra sanoi minun Herralleni: Istu minun oikealle puolelleni, kunnes panen vihollisesi jalkojesi astinlaudaksi.' Varmasti tietäköön siis koko Israelin huone, että Jumala on hänet Herraksi ja Kristukseksi tehnyt, tämän Jeesuksen, jonka te ristiinnaulitsitte."

Saarnan vaikutus (Apt. 2:37–41)

Tämän kuultuaan he saivat piston sydämeensä ja sanoivat Pietarille ja muille apostoleille: "Miehet, veljet, mitä meidän pitää tehdä?" Pietari sanoi heille: "Muuttakaa mielenne ja tulkoon jokainen teistä kastetuksi Jeesuksen Kristuksen nimeen syntienne anteeksiantamiseksi, niin saatte Pyhän Hengen lahjan. Sillä teille ja teidän lapsillenne tämä lupaus on annettu, myös kaikille kaukana oleville, ketkä ikinä Herra, meidän Jumalamme, kutsuu."

Monilla muillakin sanoilla hän vakaasti todisti ja kehotti heitä sanoen: "Antakaa pelastaa itsenne tästä nurjasta sukukunnasta." Ne, jotka nyt ottivat ilolla hänen sanansa vastaan, kastettiin, ja heitä tuli sinä päivänä lisää noin kolmetuhatta sielua.

Seurakunnan yhteiselämä (Apt. 2:42–47)

He pysyivät apostolien opetuksessa, keskinäisessä yhteydessä, leivän murtamisessa ja rukouksissa. Jokaiselle sielulle tuli pelko. Monta ihmettä ja tunnustekoa tapahtui apostolien kautta. Kaikki, jotka uskoivat, olivat yhdessä ja pitivät kaikkea yhteisenä, myivät maansa ja tavaransa ja jakelivat kaikille, sen mukaan kuin kukin tarvitsi. He olivat joka päivä yksimielisesti temppelissä, mursivat kodeissa leipää ja nauttivat ruokansa riemulla ja sydämen yksinkertaisuudella, kiittäen Jumalaa ja ollen kaiken kansan suosiossa. Herra lisäsi joka päivä pelastuneita seurakuntaan.

3. Kertomuksen keskeinen opetus

Profeetta Joelin kautta lausuttu ennustus toteutui: "Näiden jälkeen tapahtuu, että vuodatan Henkeni kaiken lihan päälle, ja poikanne ja tyttärenne ennustavat, vanhuksenne unia uneksuvat, nuorukaisenne näkyjä näkevät. Mutta myös palvelijoiden ja palvelijattarien päälle niinä päivinä vuodatan Henkeni." Joel 3:1–2

Apostolit saivat tarvitsemansa voiman ja rohkeuden julistaa Jumalan evankeliumia. He saivat myös lahjan puhua vieraita kieliä. **Tätä taitoa he tarvitsivat levittäessään evankeliumia.**

Kristuksen sovitustyö koskee kaikkia ihmisiä. Helluntain ihme osoittaa, että evankeliumi tulee saarnata kaikilla kielillä, jotta jokainen sen kuulisi ja uskoisi Jeesukseen.

Me olemme niitä, jotka kaukana ovat. Meille kuuluu Pietarin sanat: "Muuttakaa mielenne ja tulkoon jokainen teistä kastetuksi Jeesuksen Kristuksen nimeen syntienne anteeksiantamiseksi, niin saatte Pyhän Hengen lahjan. Sillä teille ja teidän lapsillenne tämä lupaus on annettu, myös kaikille kaukana oleville, ketkä ikinä Herra, meidän Jumalamme, kutsuu." Me olemme saaneet nämä lahjat kasteessamme.

4. Muita vastaavia kertomuksia Raamatussa

Johannes Kastaja saarnasi väkevästi ja kastoi: "Koko Juudean maa ja kaikki jerusalemilaiset vaelsivat hänen luokseen, ja hän kastoi heitä Jordanin virrassa, kun he tunnustivat syntinsä. Mutta Johanneksella oli puku kamelinkarvoista ja vyötäisillään nahkavyö, ja hän söi heinäsiirakoita ja metsähunajaa. Hän saarnasi sanoen: "Minun jälkeeni tulee minua voimakkaampi, jonka sandaalien nyörejä en ole kelvoinen kumartuneena avaamaan. Minä kastan teidät vedellä, mutta hän kastaa teidät Pyhällä Hengellä." Mark. 1:5–8

"Tapahtui, että niinä päivinä Jeesus tuli Galilean Nasaretistä, ja Johannes kastoi hänet Jordanissa. Heti, vedestä noustessaan hän näki taivaitten aukeavan ja Hengen

laskeutuvan kyyhkysenä päälleen. Taivaista tuli ääni: "Sinä olet minun rakas Poikani, sinuun olen mieltynyt." Mark.1:9–11.

5. Opeteltava Raamatun lause

"Ettekö tiedä, että te olette Jumalan temppele ja että Jumalan Henki asuu teissä?"
1 Kor. 3:16

6. Lauluehdotus VK 99 (UVK 418)

Opetuslapset maailmaan lähetti Kristus saarnaamaan.
Nimeensä kansat kastamaan ja omiksensa saattamaan.

Hän lupas Pyhän Henkensä vuodattaa heidän päällensä.
Se että heitä ohjaisi, totuuden tuntoon johtaisi.

Sun Henkes, Herra, laupias myös meille anna armostas.
Sen anna meitä johdattaa, sun kaitaa tietäs taluttaa.

Sanat tuntematon 1400-luvulta, sävel saksalainen 1651

O - pe - tus - lap - set maa - il - maan lä - het - ti
8 Kris - tus saar - naa - maan. Ni - meen - sä kan - sat
14 kas - ta - maan ja o - mik - sen - sa saat - ta - maan.

7. Muuta huomioitavaa

Tämän kertomuksen perusteella Pyhää Henkeä ja Hänen synnyttämäänsä uskoa kuvataan usein tulen liekillä. Haluan opettaa tässä yhteydessä kaksi kaunista nuotiolaulua:

1. Poispai - nuu päi - vä metsän taa, jo Lännen tai - vas ruskot -
5 taa. On jär - vi tyy - ni, hil - jai - nen. Ei kuu - lu lau - lu lin - tu - jen.

3.8.2019

1. Pois painuu päivä metsän taa, jo lännen taivas ruskottaa.
On järvi tyyni, hiljainen, ei kuulu laulu lintujen.

2. Ja nyt, kun aivan ilta on, niin sytytämme nuotion.
Se meitä kutsuu, lämmittää ja valollansa piirittää.

3. Kun kirkas liekki leimahtaa, se meitä myöskin muistuttaa
tulesta, jonka sydämeen sytytti usko Jeesukseen.

4. Kuin tulen kirkas kipinä on meille sana selkeä:
On Jeesus paimen lammasten, mä olen lammas Jeesuksen.

5. Kun sammuu tuli nuotion, niin mulla sydämessä on
tuo tuli toinen, lämpöinen se rakkaus on Jeesuksen.

6. Näin yöhönkin sä valon toit, kun itses Jeesus mulle soit.
Siks nytkin iltaan hiljaiseen soi kiitoslaulu riemuinen.

Sanat: Virpi Apponen

Sävel: virolainen sävelmä (Maan päällä paikka yksi on = Äidin sydän)

Pieni nuotiolaulu

Nuo-ti - o syt - tyy pa - la - ma - han. Lie - kit sen
saa - vat muis - ta - ma - han. Tul - ta sen Her - ran,
jol - ta myös ker - ran au - tuu - den saan.

Nuotio syttyy palamahan. Liekit sen saavat muistamahan.
Tulta sen Herran, jolta myös kerran autuuden saan.

Sävel = Minne käy tuulen ilmassa tie. E. A. Hagfors k. 1913
Sanat luultavasti pastori Rupert Efraimson.

3.8.2019

